

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

MZS

Deadline: 17-06-2020

Directie Sport

Ontworpen door
(10)(2e)
(10)(2e)
T (10)(2e)
M (31) (10)(2e)
(10)(2e) @minvws.nl

Datum document

Kenmerk
1706359-206951-S

Bijlage(n)
2

nota

(ter voorbereiding van een overleg)

Betreft	Bilateraal overleg met minister van Financiën
Vergaderdatum en tijd	Woensdag 17 juni, 17.00 uur
Vergaderplaats	

Paraaf directeur

1 Aanleiding en doel overleg

Op uw verzoek praat u met uw collega Hoekstra van Financiën over het Deltaplan betaald voetbal van KNVB, Eredivisie en Keuken Kampioen Divisie. Zij vragen maximaal 140 miljoen financiële ondersteuning van de overheid, als men het gehele voetbalseizoen 20/21 zonder publiek moeten spelen vanwege de coronacrisis.

2 Deelnemers overleg

– Martin van Rijn, minister voor Medische Zorg en Sport
– Wopke Hoekstra, minister van Financiën

3 Te bespreken punten

Pijler 1 van het Deltaplan betaald voetbal (maatschappelijk belang betaaldvoetbal):

- De gevraagde financiële steun (hoogte van het bedrag en soort steun)
- Politiek en maatschappelijk draagvlak
- Voorwaarden voor overheidssteun: Welke offers mogen wij als overheid van de sector zelf verwachten?

4 Advies en toelichting

Vooraf: We merken in de gesprekken met overheid en voetbal enerzijds steeds meer dat we het hebben over financiële steun aan een sector, en van daaruit er ook met een financiële bril naar kijken. Maar tegelijkertijd zit de

meerwaarde van het betaald voetbal voor Nederland niet zozeer aan de financieel-economische kant, als wel aan de sociaal-maatschappelijke kant. Dat maakt dat we het verhaal eigenlijk breder moeten bekijken dan alleen de 'droge' vraag om financiële steun, zoals bij ondernemingen in andere marktsectoren het geval kan zijn. En zal de politieke afweging een bepalende rol spelen. Lijkt ons van belang dat goed te markeren.

Directie Sport

Kenmerk
1706359-206951-S

Deltaplan betaald voetbal

Vrijdag 5 juni heeft u een gesprek gehad met KNVB, Eredivisie en Keuken Kampioen Divisie over het deltaplan voor de toekomst van het Nederlands betaald voetbal (in tijden van corona).

Het plan bevat drie pijlers:

1. Maatschappelijk belang betaald voetbal (vooral gericht op het ondervangen van de financiële schade vanwege de coronacrisis door de sector zelf en de overheid);
2. Veilig voetballen (stappenplan en protocollen van 'individueel trainen' naar 'competitiewedstrijden');
3. Veilige en innovatieve voetbalbeleving (innovatieve producten voor fans en nieuwe verdienmodellen).

Over de tweede pijler is advies gevraagd aan het OMT (24 juni weten we meer). Daarbij neemt het ministerie van JenV het voortouw. U praat daarover op 24 juni met uw collega van JenV Grapperhaus.

Met betrekking tot de derde pijler, sluit de KNVB aan bij de Alliantie Evenementenbouwers die in gesprek zijn met EZK, OCW, JenV en VWS.

De eerste pijler vraagt een apart besluitvormingstraject. De financiële uitgangspunten:

- Het voortijdig beëindigen van de competitie 2019/2020 leidde tot een omzeterderving van (10)(1c). Het betaald voetbal heeft dit opgelost, onder andere met behulp van generieke overheidssteun zoals de NOW-regeling.
- Het verdienmodel van het Nederlandse betaald voetbal is voor een belangrijk deel gebaseerd op ticketing en hospitality (skyboxen), m.a.w. het spelen voor publiek is noodzakelijk.
- Als het hele seizoen 2020/2021 zonder publiek wordt gespeeld, is de geschatte omzeterderving (10)(1c). Indien er tot 31 december zonder publiek wordt gespeeld, is dat (10)(1c).
- De betaald voetbalclubs lossen dat grotendeels op door loonoffers (10)(1c), extra besparingen en alternatieve inkomsten (10)(1c), NOW-regeling t/m september (10)(1c). Hierbij dragen de breedste schouders de zwaarste lasten. De 4 topclubs zullen de omzeterderving grotendeels zelf kunnen oplossen (10)(1c).
- Er blijft een bedrag van max 140 miljoen (in geval er een heel jaar zonder publiek wordt gespeeld) over waar de KNVB een financieel vangnet voor aan de rijksoverheid vraagt. Het gaat om maximaal (10)(1c) per maand zolang de publieksbeperkingen van kracht zijn. Het bedrag wordt verdeeld in (10)(1c) als overbruggingsuitkering (grotendeels in de vorm van een NOW-achtige uitkering. Die zal dan vanaf september moeten doorlopen!) en (10)(1c) als overbruggingsfinanciering (kredietfaciliteit met garantstelling vanuit de rijksoverheid zoals ook bij de GO-C). Ook hierbij geldt dat het om een groot deel (10)(1c) om loonkosten gaat.

- Voor beide opties gelden strikte voorwaarden voor de voetbalclubs om in aanmerking te komen. De KNVB heeft deze opgesteld. Voorwaarden voor de uitkering zijn onder andere dat alleen financiële schade t.g.v. corona wordt gedekt, dat maatschappelijke activiteiten waaronder vrouwenvoetbal en jeugdopleidingen worden gecontinueerd, geen bonussen voor bestuurder/directie en een gedeeltelijke terugbetalingsregeling bij transfers. Voorwaarden voor de kredietfaciliteit zijn onder andere dat het geld niet wordt gebruikt voor herfinanciering, aflossingstermijn van 5 tot 7 jaar na het opheffen van de publieksbeperkingen en 30% garantie vaststelling (bijv. via mediagelden).

Directie Sport

Kenmerk
1706359-206951-S

Vervolg(gesprek)

Eind juni is er een vervolgggesprek met de KNVB waarin om meer duidelijkheid van de overheid wordt gevraagd over de het verzoek om financiële steun. U heeft in het vorige gesprek al aangegeven dat men dan nog geen definitief antwoord kan verwachten. U hebt aangegeven dat u eerst het voorstel met uw collega's in kabinet wil bespreken. Als 'winstwaarschuwing' noemde u al dat het kabinet niets ziet in sectorspecifieke steun. Temeer omdat nog niet bekend is hoe een eventueel generiek steunpakket 3.0 (na september) er uit gaat zien en welk effect dat heeft voor het betaald voetbal. Als de NOW-regeling daarvan een onderdeel zal zijn, zullen met name de 'kleinere' clubs daar al voor een groot deel mee geholpen zijn.

U hebt toegezegd dat we gaan onderzoeken of en onder welke voorwaarden de 'kredietfaciliteit' mogelijk zou kunnen zijn. Daarbij zal in ieder geval naar een soort 'stress-test' moeten worden gekeken. Dit is ambtelijk (EKZ, FIN en VWS) verkend (hier komen we verder op in de nota op terug). Ook daarbij blijft gelden dat het kabinet eerst in zal zetten op generieke steun voor sectoren die ook na september onevenredig door de coronacrisis worden getroffen. En daarna pas sectorspecifiek kan bekijken wat er verder nog nodig is.

Daarnaast zouden wij de KNVB nog een aantal concrete vragen voorleggen waarop we een antwoord moeten hebben.

Voor de volledigheid is in bijlage 2 een korte tijdlijn geschetst van het proces sinds uw eerste gesprek met het betaald voetbal op 13 mei 2020 tot nu toe.

Uitvraag bij de KNVB

Bovenstaande vragen en een aantal andere vragen over het Deltaplan hebben we uitgezet bij de KNVB:

- Waar zitten wel verkochte seizoenkaarten nu in? Zitten die in het bedrag dat clubs zelf moeten oplossen of hebben die nog invloed op de hoogte van de steun?
- Als de NOW doorgaat, hoeveel overbruggingsuitkering en -financiering is er dan nog nodig?
- Hoe lang heeft licentiecommissie nodig om de plannen te beoordelen?
- Wat is het minimale bedrag dat nodig is voor clubs om te overleven, los van het sportieve element?
- Waarom wacht je met investeringen voor volgend seizoen? Wat zou je dan doen zonder vangnet? Val je dan om?
- Wat verdienen spelers in eredivisie en 1e divisie (eventueel in staffels, met andere woorden hoeveel spelers vallen in welke inkomenscategorie)?
- Waarop zijn de salariskortingen gebaseerd? Welke afspraken liggen daaronder?

We hebben nog geen reactie ontvangen. Mochten we dit voor het gesprek met uw collega Hoekstra alsnog ontvangen dan zullen we die aan deze nota toevoegen.

Directie Sport

Kenmerk
1706359-206951-S

Sectorspecifieke steun

Alles afpellend kunnen we concluderen dat we nu op een punt zijn dat het frame van de KNVB (we zijn als sector solidair; we moeten als een sector worden benaderd) zich moeilijk verhoudt tot de variatie in de sector (heel grote clubs/ondernemingen tot heel kleine clubs/ondernemingen). En zeker als we de vraag om steun krijgen en dan naar de instrumenten kijken, ontkomen we er niet aan om niet naar de sector als geheel te kijken, maar juist naar de 34 afzonderlijke BVO's.

In dit stadium is het te vroeg om afspraken te maken over sectorspecifieke uitkeringen, omdat überhaupt nog niet duidelijk is of er vanaf september/oktober sprake is van generieke steunpakketten, en hoe die er dan uitzien.

Mogelijkheden voor kredietfaciliteit

De KNVB vraagt een overbruggingsfinanciering (kredietfaciliteit) van maximaal (10)(1c) van de Rijksoverheid. We hebben hierover met onze collega's van EZK en FIN gesproken. Er zijn voor Betaald Voetbal Organisaties (BVO's) geen formele belemmeringen om gebruik te maken van de generieke GO-C-regeling (10)(1c) of de generieke BMKB-C-regeling (10)(1c). De KNVB heeft op basis van een gesprek met sponsor ING echter aangegeven dat banken 'omwille van reputatieschade' niet willen lenen aan BVO's, ook al staat daar een staatsgarantie van 80 of 90% tegenover. Dit hebben we voor waar aangenomen, maar de vraag is hoe grondig de KNVB dit gesprek heeft gevoerd, en of andere banken hier hetzelfde in zitten. (Wat een rol kan spelen is de angst dat een aantal voetbalclubs de materiële toets van banken voor zaken als rentabiliteit, niet kunnen doorstaan.)

U zou met uw collega Hoekstra kunnen afspreken dat met de KNVB wordt gebeld dat zij met de banken/NVB moeten gaan praten om in kaart te brengen of leningen echt niet mogelijk zijn, en waarom dan niet. Immers de overheid zou dan voor 80-90% garant staan. In tweede instantie kan het voorstel zijn dat U en/of uw collega Hoekstra bij een volgend gesprek met de NVB zit om uit eerste hand de bezwaren te horen en te kijken welke mogelijkheden er zijn om ze hier nog in te laten bewegen.

Mocht blijken dat er toch onoverkomelijke bezwaren zijn bij de banken en de GO-C/BMKB-C dan zal dat een onbegaanbare route blijken. Daar zou het voor ons op kunnen houden, waarna de focus van de BVO's voor steun zich nadrukkelijker zou moeten verplaatsen naar het lokale niveau (gemeenten, sponsors). Op dit moment inventariseert de Vereniging Sport en Gemeenten welke afwegingen gemeenten met (een) BVO('s) maken over eventuele steun aan de BVO('s). Dat zal binnenkort duidelijk zijn.

Wellicht is daarmee de nood dan geledigd, maar voor het geval dat niet is, resteert de bespreking van de terugvaloptie van het direct verstrekken van

individuele staatsleningen aan BVO's. Dit kan ook een optie zijn voor het geval een deel van de BVO's voldoet aan de GO-C/BMKB-C-voorwaarden en een ander deel niet. Welke soepeler voorwaarden dan die in de GO-C/BMKB-C zouden we hier dan aan kunnen verbinden voor dergelijke BVO's? Voor het antwoord op deze vraag is relevant dat het ministerie van Financiën heeft met het ministerie van EZK een afwegingskader voor staatsleningen opgesteld (zie ook bijlage 3 ter informatie). Het kan sterk worden betwijfeld of de economische activiteiten van het betaald voetbal (of beter gezegd van individuele BVO's) als systeemrelevant kunnen worden gezien en/of van strategisch economisch belang zijn.

Los hiervan is de vraag of we dat dan wel moeten willen. Het kan zijn dat als de generieke steunpakketten toch doorgaan, dat dan de lening met dat geld versneld wordt afgelost (dat is maatschappelijk op zich goed uit te leggen). Als dat niet zo is, en de BVO blijkt niet in staat om terug te betalen, kun je het alsnog omzetten in een uitkering (maatschappelijk gezien lastig) of de BVO's failliet laten gaan (maatschappelijk gezien ook lastig).

Welke offers mogen wij als overheid van de sector zelf verwachten?

De derde uitkomst van het bila zou kunnen zijn dat beide bewindspersonen beelden uitwisselen over wat acceptabele offers zijn van de sector zelf. Het ligt daarbij voor de hand dat ze inzoomen op de spelersalarissen. U kunt hierbij de minister van Financiën vragen hoe dit gaat bij voorbeelden als KLM en scheepsbouwer IHC.

Gedetailleerde informatie hierover volgt nog van de KNVB, maar waarschijnlijk niet voor het bila.

Directie Sport

Kenmerk
1706359-206951-S

(10)(2e)

(10)(2e)